

Отже, згідно зазначених результатів досліджень, застосування у хворих на гастроентерит собак з лікувальною метою схеми, що включає реосорбілакт, метронідазол, но-шпу, веракол, метоклопрамід, катозал, тіопротектин, кламоксин й нольпазу виявляє кращий терапевтичний ефект. Під впливом цих препаратів відбувається покращення загального стану тварини, швидка нормалізація показників температури тіла, частоти дихання та серцевих скорочень, усуваються прояви диспепсії, мальдигестії, лейкоцитозу, нейтрофілії.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Ветеринарна клінічна біохімія: підручник / Левченко В.І. та ін.; за ред. В.В. Влізла. Біла Церква: БНАУ, 2019. 416 с.
2. Внутрішні хвороби тварин: підручник / В.І. Левченко та ін.; за ред. В.І. Левченка. Біла Церква, 2012. Ч. 1. 528 с.
3. Болезни пищеварительной системы собак и кошек/ Под редакцией В.В. Гриценко, к. в. и.; Пер. С англ.. Г.Н. Пимочкиной. М.: ООО «Аквариум-Принт», 2007. 496 с.: ил. (Практика ветеринарного врача).
4. Лабораторная диагностика в клинике мелких животных/Под ред.д.б.н. В.В.Макарова; Пер. с англ. Л.И. Евелевой, Г.Н. Пимочкиной, Е.В.Свиридовой. М.: ООО «АКВАРИУМ БУК», 2004. 432 с.: ил.

УДК: 619:616.-07/.08:616.6:636.7/.8

СОВА Г.М., магістрантка

Науковий керівник – **ПІДДУБНЯК О.В.**, канд. вет. наук

Білоцерківський національний аграрний університет

ДІАГНОСТИЧНІ КРИТЕРІЇ ТА ЛІКУВАННЯ УРОЛІТІАЗУ В КОТІВ

Встановлено, що сечокам'яна хвороба у котів проявляється розвитком уремічного синдрому (апатія, анорексія, блювання тощо) та дизурією. При дослідженні сечі виявили макро- і мікрогематурію, лейкоцитурію, протеїнурію, кристалурію у 100 %, гіперстенурію, зрушення рН в лужний бік у 83,3 % котів. Тому за умови раціонального корегування годівлі, відновлення фізіологічної прохідності сечовивідних шляхів та консервативного лікування 83,3 % тварин одужували за 10–14 днів, а 16,7 % – впродовж 30-ти днів.

Ключові слова: коті, уrolітіаз, дизурія, гематурія, лейкоцитурія, протеїнурія, кристалурія.

Останніми роками інтерес лікарів ветеринарної медицини щодо діагностики та лікування хвороб сечової системи дрібних домашніх тварин помітно зріс, зокрема сечокам'яної хвороби. Це захворювання характеризується порушенням обміну речовин в організмі та перебігає з утворенням і відкладанням сечових каменів у нирках або сечовивідних шляхах [1–3]. Для диференціації уrolітіазу від інших захворювань нижніх відділів сечовивідних шляхів у домашніх котів: уроцистити, уретриту, нефриту, пієлонефриту, полікістозу та інших застосовують додаткові методи дослідження, зокрема аналіз сечі та ехографію. Деякі схеми лікування сечокам'яної хвороби не завжди є ефективними, тому необхідне більш детальне вивчення причин, діагностики та лікування тварин за цієї урогічної патології [4, 5]. Тому основною **метою** даної роботи було вивчити діагностику та апробацію схеми лікування уrolітіазу в котів.

Матеріалом для клінічного і лабораторного дослідження було 6 котів у віці від 5 до 11 років, які надійшли на лікування (3–перської породи, 2 – британська вислоуха та 1 – метис).

У тварин відзначали деяке зниження апетиту, незначне пригнічення загального стану. У 3 хворих котів загальний стан був задовільний. Тяжкий перебіг уrolітіазу ми виявили у 2 випадках (33,3 %), а в одного kota відмічали порушення відтоку сечі (дві доби) та розвиток тяжкої інтоксикації організму: загальний стан пригнічений, шерсть тьмяна, скуйовджена, слизові кон'юнктиви та ротової порожнини анемічні. Також у 66,7 % котів виявляли напруження м'язів черева, неприродний вигин спини, підведення тазових кінцівок до живота, при акті сечовиділення періодичне нявкання або навіть „крик”, небажання міняти місця положення тіла і частого прийняття пози для сечовипускання. Відмічали порушення відтоку сечі у 2 тварин, при цьому сечовиділення було часте, болоче, утруднене, сеча

виділялася невеликими порціями і навіть краплями. Повне припинення сечовипускання за переповнення сечового міхура і закупорення сечовивідного каналу відмічали у 1 kota; часткове припинення сечовипускання – у 3-х тварин.

У 33,3 % тварин діагностували блювоту, затримку дефекації, метеоризм, неприємний запах з рота, у 50,0 % котів анемічність видимих слизових оболонок ротової порожнини і кон'юнктиви, тахікардію і тахіпное, що пов'язано з інтоксикацією організму продуктами катаболізму речовин. При пальпації черевної стінки нижня ділянка живота болюча, напружена, виявляли збільшення сечового міхура. В 1 kota при натисканні на нього сеча не виділялася, у решти – витікала маленькою цівкою або краплями. Збільшення нирок спостерігалось у 16,7 % хворих тварин.

При дослідженні сечі хворих котів колір сечі в 83,3 % випадків був від блідо-рожевого до червоного. У 1 пробі спостерігали жовте забарвлення сечі, проте, за мікроскопічного дослідження в сечі виявляли еритроцити (до 40 в полі зору). Сеча усіх тварин була каламутна, рН у 83,3 % проб сечі дослідних котів виявили лужну реакцію, у решта – кислу. При дослідженні відносної густини у 4 котів із 6 цей показник був 1,048–1,062 г/мл.

Наявність білка відмічено у всіх пробах хворих тварин (0,033–0,55 г/л). За мікроскопічного дослідження осаду сечі в 3 пробах досліджуваної сечі кількість лейкоцитів коливалася в межах 15–30 клітин в полі зору (незначна лейкоцитурія); у 2 – до 80 (помірна лейкоцитурія) і в пробі 1 kota вони покривали все поле зору і не піддавалися підрахунку (піурія). Гематурія була виявлена в усіх пробах сечі. Однак, у 50,0 % котів кількість еритроцитів сечі у полі зору мікроскопа сягала до 50 клітин, у решти випадків (3 тварини) спостерігалась макрогематурія – від 100 і більше, а в одного kota навіть така кількість, що підрахувати їх було неможливо. Наявність клітин епітелію в осаді сечі дослідних тварин виявлена нами у всіх пробах: епітелій сечового міхура у великій кількості – в 4 пробах, епітелій сечовивідних шляхів у великій кількості – 6, епітелій ниркової лоханки в помірній кількості – в 1 пробі.

Під час лікування котів за сечокам'яної хвороби у 50,0 % тварин було застосування спазмолітичного засобу, у інших – використовували катетеризацію з ретроградним вимиванням уролітів та проведення симптоматичного лікування котів. Після усунення закупорки сечовивідного каналу уролітами рекомендується вводити цефтріаксон по 0,25 г 1 раз в день внутрішньом'язово; контривен – по 10 тис. од. 1 раз на добу внутрішньовенно, курс лікування 5 днів; но-шпа – по 0,5 мл внутрішньом'язово два рази на добу в перші 3 дні після усунення закупорки уретри; фітокіт – по 2 мл внутрішньо 2 рази на добу упродовж 3-х тижнів.

Таким чином, встановлено, що уролітіаз у котів проявляється розвитком уремічного синдрому (апатія, анорексія, блювання тощо) та дизурією. Після проведеного лікування загальний стан котів у 83,3 % випадків поліпшувався на 3–5-й день, через 30 днів наставала нормалізація функціонального стану сечовидільної системи.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Литаров В.Е. Главный кошкін недуг. Зоодруг. Київ, 2015. №11. С.42–43.
2. Локес П.І., Дмитренко М.І. Поширеність та диференційна діагностика захворювань сечовидільної системи в котів. Вісник Білоцерків. держ. аграр. ун-ту. Вип. 25, ч. 2. Біла Церква. 2003. С. 148–151.
3. Кашур Д. Комплексний підхід до лікування і профілактики сечокам'яної хвороби котів. Ветеринарна практика. 2010. № 1. С. 10–11.
4. Кацемба Н.В. Лікування циститів собак та котів. Порівняння ефективності лікування препаратами «Монура» та «Стоп-цистит». Мир ветеринарії. К., 2016. № 5 (32). С. 48–51.
5. Леонард Р.А. Обзор 253 случаев ХБП у кошек: критерии диагноза и проводимая терапия. Мир ветеринарії. 2018. № 4. С. 4–7.